

2012.gada 31.martā

Atzinums

saskaņā ar 2012.gada 27.februāra līgumā noteiktajiem NEPLP padomnieka pienākumiem

I. Pienākumi un paveiktais

1) līgums paredzēja:

- 1.1. *Konsultēt Pasūtītāju, veikt analīzi un izstrādāt ieteikumus saistībā ar „Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas 2012.-2017.gadam” projektu (turpmāk – Stratēģija), ietverot elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares spektru un Pasūtītāja darba virzienus, saistībā ar citu nozares dokumentu projektiem un saistībā ar Pasūtītāja pastāvīgo darbu:*
  - 1.1.1. *Veikt Stratēģijas projekta satura pamatotības izvērtējumu saistībā ar līdzšinējo situāciju elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozarē un Pasūtītāja darbību;*
  - 1.1.2. *izstrādāt ieteikumus sistēmiskai Pasūtītāja darba organizācijai dažāda līmeņa aktuālo stratēģisko dokumentu projektu izvērtēšanā un turpmākā izstrādē vai virzībā (vienota sabiedriskā medija projekts, virszemes apraides koncepcija, lielāko tirgus dalībnieku apvienošanās, dažādas iespējamās likumdošanas izmaiņas, u.c.);*
  - 1.1.3. *izstrādāt ieteikumus Pasūtītāja pastāvīgo funkciju veikšanas plānošanai un virzībai sasaistē ar stratēģiskajiem projektiem;*
  - 1.1.4. *veikt analīzi un izstrādāt ieteikumus Stratēģijas izstrādei un saturam saistībā ar augšminētajiem punktiem.*
- 1.2. *1.1.punktā paredzēto pienākumu realizēšanā izmantot publiski pieejamo informāciju un dokumentus, Pasūtītāja un Pasūtītāja sekretariāta izstrādātos dokumentus, kā arī piedalīties Pasūtītāja darba diskusijās, par kurām Pasūtītājs iepriekš informē Izpildītāju.*
- 1.3. *Līdz 2012.gada 31.martam sagatavot un iesniegt Pasūtītājam rakstisku atzinumu par 1.1.punktā uzskaitītajiem pienākumiem, ne mazāk kā 20 lpp. apjomā, kā arī, pēc nepieciešamības, sagatavot un iesniegt Pasūtītājam rakstveida ieteikumus darba gaitā par aktuāliem jautājumiem. Sniegt mutiskas konsultācijas līdz 20 darba stundām par Stratēģiju.*
- 1.4. *Veikt Pasūtītāja diskusijas 2012.gada 28.februārī Eiropas Savienības mājā par MTG Broadcasting AB un AS „Latvijas Neatkarīgā Televīzija” apvienošanas plānošanu un vadību.*

2) līguma izpildes ietvaros paveiktais:

- diskusijas par MTG un LNT apvienošanas satura struktūras modelēšana un plānošana, ieteikumi par dalībnieku sastāvu un diskusijas vadīšana 28.februārī;
- dalība vairāk nekā 10 dažāda statusa padomes pasākumos – sēdēs, darba sanāksmēs, darba grupās, tikšanās, dažāda apjoma izvērtējumi un ieteikumi mutiskā un elektroniskā formā (izvērstākie faili ietverti šajā atzinumā):
  - = par darbības uzsākšanu (fails nr.1., gatavots sabiedriskā kārtā vēl pirms padomnieka darba, bet šī atzinuma kontekstā kļuva par atskaites punktu padomnieka darbam vairākos virzienos)
  - = par dažādiem darba virzieniem: virszemes apraide, MTG darījumu, sabiedrisko mediju uzraudzību, jauna sabiedriskā medija koncepciju, Ministru prezidenta vēstuli par pasākumiem „vienotas un kvalitatīvas informācijas telpas nodrošināšanai”, u.c.
  - = izvērtējums un priekšlikumi par resoru finansēm un sabiedrisko pasūtījumu (fails nr.2)
  - = par NEPLP lēmumu sakarā ar Māra Knoka atzinumu (fails nr.3)
  - = konceptuālas tēzes un ieteikumi par 2013.gada budžetu dotācijas pieprasīšanu (fails nr.4)
  - = tēzes par uzdevumiem LTV un LR saistībā ar 2013.gada budžetu pamatojumu (fails nr.5)
- dalība 8 intervijās ar NEPLP sekretariāta darbiniekiem par darba pienākumiem un organizāciju
- intervijas ar NEPLP locekļiem par galvenajām problēmām, mērķiem un darba organizāciju
- „darbnīcas” ar personāla un vadības lietpratēju Kasparu Kauliņu par NEPLP stratēģiju, funkcijām, prioritātēm un darba organizāciju plānošana un dalība tajā, sagatavojot konspektīvu kopsavilkumu par problēmām, mērķiem, darba organizāciju un riskiem (fails nr.6)
- dažādu dokumentu un publikāciju analīze, neformālas sarunas ar nozares lietpratējiem, šī gala atzinuma sagatavošana

II. Analīze

(Būtiskie un aktuālie jautājumi nozarē NEPLP darbības un nacionālās stratēģijas projekta kontekstā)

1) Mērķi un prioritātes

a) Divu mēnešu laikā kopš jaunas NEPLP ievēlēšanas Saeimā 2012. gada 2.februārī, padomes darba procesā turpinājis konkretizēties jaunās padomes redzējums par padomes darbības galvenajiem mērķiem jeb virsmērķiem.

Tie tika individuāli modelēti arī padomnieka intervijās ar padomes locekļiem (skat. plašāk failā nr.6), un plašāk apspiesti 23.marta „darbnīcā” par stratēģiju, funkcijām un prioritātēm, akcentējot:

- demokrātijas principu veicināšanu dažādos aspektos
- vienlīdzīgu „spēles noteikumu” veidošanu nozarē
- identitātes, kultūrvides, nacionālo vērtību stiprināšanu
- nacionālo mediju satura kvalitātes un konkurētspējas veicināšanu
- sabiedrisko mediju būtisku attīstību

Līdzšinējās NEPLP, kura strādāja līdz 02.02.2012., sagatavotajā stratēģijas projektā izcelts viens mērķis: „informēta sabiedrība, lai ikviens indivīds spētu pieņemt lēmumus un lai tādējādi uzlabotos sabiedrības dzīves kvalitāte”, bet stratēģijas sadaļās ir vēl 6 mērķi atsevišķos jautājumos.

Daļēji pārklājoties, mērķi, uzdevumi un principi plašākā mērogā un vērtību līmenī ietverti arī stratēģijas projekta preambulā.

Daļēji minētie mērķi un principi pārklājas, taču daļēji atšķiras no jaunās NEPLP redzējuma.

Stratēģijas projekta ievadā teikts, ka stratēģija izstrādāta, ņemot vērā uzstādījumus, kas pausti Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam, stratēģijā „Eiropa 2020”, kā arī Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu.

Jaunās padomes darba process neliecina, ka tieši šāds un tikai šāds plānošanas un normatīvo dokumentu ietvars aptver būtiskākos uzstādījumus, kas ņemami vērā nozares stratēģijas noteikšanā un padomes darbā tās īstenošanā.

Šāda situācija rada pamatu pārvērtēt stratēģijā noteiktos mērķus, galvenos uzstādījumus un ietvaru kopumā.

b) Jaunā NEPLP ir uzsākusi darbību situācijā, kad tās darba kārtībā aktuālākos jautājumus un prioritāri veicamos darbus nosaka ne tik daudz pašu redzējums, cik iepriekšējās padomes atstātie projekti un neatrisinātās problēmas, kā arī ārējie faktori un notikumi saistībā ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu vidi un mediju politiku. Šādā kontekstā arī 23.03. „darbnīcā” tika izvirzīti aktuālākie jautājumi un prioritāri veicamie uzdevumi:

- nacionālās stratēģijas izstrāde tuvākajos mēnešos
- jauna sabiedriskā medija koncepcijas izstrāde, līdz ar esošo sabiedrisko mediju efektivitātes un kvalitātes izvērtēšanu un uzlabošanu
- grozījumi elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā dažādos virzienos – nacionālo televīziju izplatīšana („must carry”), retranslācijas regulējums, valodas īpatsvars (titrēšana, dublēšana), u.c.
- padomes darba organizācijas pārskatīšana un efektīvizēšana
- valsts budžeta dotāciju NEPLP darba un sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai pamatojumu un pieprasījumu gatavošana
- MTG un LNT iespējamās apvienošanās izvērtējums
- virszemes apraides principi no 2014.gada

Virkne augšminēto uzdevumu dažādās nozīmīguma un detalizācijas pakāpēs vai aspektos, vai ar atšķirīgu interpretāciju, skarti arī stratēģijas projektā, taču viss minētais spektrs un turpmāk izklāstītie būtiskie aspekti nav aptverti.

Šāda situācija rada pamatu, neizslēdzot daudzu tēžu vai faktoru saglabāšanu izklāstā, pārvērtēt virzienus un akcentus stratēģijā, kā arī tās struktūru kopumā.

2) mediju vide un tirgus

a) Televīzijas auditoriju monitorings, saskaņā ar „TNS Latvia” datiem, liecina, ka vairāk nekā trešdaļa no skatīšanās laika tiek veltīta kanāliem, kuru saturs ir tikai krievu valodā, bet ņemot vērā krievu valodā raidāmo daļu citos kanālos, ir pamats vērtēt, ka šis īpatsvars ir tuvu pusei, un no tā pārliecinoši lielākā daļa nav Latvijā veidots, bet gan retranslētais saturs.

Radio šo īpatsvaru ir grūtāk aprēķināt, taču kopējās tendences liecina, ka kopējais runātās valodas īpatsvars nav būtiski atšķirīgs, atšķirības varētu būt žanru dalījumā, kā arī ņemot vērā mūzikas īpatsvaru.

Daļa mediju satura citās valodās, ņemot vērā brīvas informācijas aprites apstākļus un valodu lietošanu, būtu normāls process, taču augšminētais īpatsvars ir pamats padomes īpašai uzmanībai atbilstoši likumā noteiktajām padomes kompetencēm.

Stratēģijas projektā informācijas telpas latviešu valodā stiprināšana un programmu attīstīšana krievu un citās valodās minēta deklaratīvā līmenī preambulā, bet Latvijas mediju veidotās informatīvās telpas aizsardzības kontekstā minēta varbūtība ieviest speciālu nodokli par ārzemēs veidotu audiovizuālo programmu retranslāciju, kas piedalās Latvijas reklāmas tirgū.

Savukārt sadaļā par komerciālajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem attiecībā uz radio, saistībā ar slēptās retranslācijas problēmu, plānots noteikt, ka Latvijā veidotam saturam jāveido 60% no kopējā raidlaika, kas ir vienīgais (!) skaitliskais rezultatīvais rādītājs visā projektā kopumā, taču nav minēts nekāds šī skaitļa pamatojums.

Šāda situācija rada pamatu pārvērtēt valodas jautājumu atspoguļojumu stratēģijā.

b) 2008.-2010.gada ekonomiskā krīze izraisīja bezprecedenta kritumu reklāmas nozarē, kas, turpinoties interneta lietošanas īpatsvara pieaugumam, retranslēto kanālu lomu reklāmas tirgū, kā arī ņemot vērā mediju ierobežotās iespējas samazināt izdevumus par apraidi, autortiesībām un vairākās citās izmaksu pozīcijās. Šāda situācija līdz ar atalgojumu samazinājumiem ir izraisījusi vietējo mediju konkurētspējas kritumu un satura kvalitātes, un pat maksātnespējas riskus.

Specifiski komercteleviziju nozarē ekonomiskie jautājumi pēdējos gados fokusējas uz mediju iebildēm par nesamērīgām izmaksām virszemes ciparu apraidē un draudiem par izešanu no tās. Kopš 2012.gada sākumā publicētajās MTG grupas iecerētās LNT mediju grupas iegādes aktualizējies arī mediju koncentrācijas, dominējošā stāvokļa un konkurences risku jautājums

Stratēģijas projektā mediju ekonomikas faktori plašāk nav fiksēti, aprobežojoties ar vispārīgu tēzi par nozares atbalstu ar sabiedriskā pasūtījuma paplašināšanu, piešķirot tam papildus nepieciešamos līdzekļus, ar neskaidru ieceri palīdzēt medijiem iegūt informāciju par iespējām piesaistīt Eiropas fondu finanšu līdzekļus, kā arī deklaratīvu nodomu veicināt reģionālo televīziju apvienības izveidi un vietējo un reģionālo radio staciju apvienošanu.

Stratēģijas projektā līdzšinējā virszemes apraides modeļa problēmas nav analizētas un ietverts līdzšinējās padomes atbalstītais risinājums, kas ietverts Satiksmes ministrijas vadībā tapušajā

konceptijā. Savukārt jaunās padomes darbības sākumā aktualizējusies nepieciešamība izvērtēt vēl citas versijas.

Stratēģijas projektā kategoriski definēta „must carry” principa saglabāšana, savukārt jaunās padomes darbības sākumā izvirzījušās dažādas jaunas versijas par retranslācijas principu pilnveidošanu.

Šādā situācijā būtu loģiski pārvērtēt ekonomisko faktoru un ar tiem saistīto nosacījumu izmaiņu atspoguļojumu stratēģijā.

3) sabiedriskie mediji

a) Jaunās NEPLP darbības pirmajos mēnešos saistībā ar valsts budžeta dotāciju pieprasījumiem 2013.gadam un jauna sabiedriskā medija koncepcijas pārstrādāšanu starp aktualitātēm ir jautājums par abu sabiedrisko mediju darbības, satura un finanšu plānošanas, kā arī kontroles atbilstību likumā noteiktajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem.

Pašreizējā plānu sistēma rada pamatu papildus jautājumiem šajā sakarā (skat. plašāk faili nr.4 un 5), lai apzinātu, vai un kā tiek piemēroti kvantitatīvie un kvalitatīvie rezultātīvie rādītāji, gan attiecībā uz resursu izmantošanu, gan saturu, kā arī vai un kā notiek sasniegto rezultātu izvērtēšana no sabiedriskā labuma aspekta.

Saistībā ar valsts budžeta dotācijas un pašu ieņēmumu apjomu ir pamats apgalvojumiem, ka finanšu resursi ir nepietiekami pilnvērtīgai sabiedrisko mediju darbībai un attīstībai, tai pat laikā nevar automātiski uzskatīt, ka to izmantošana ir maksimāli efektīva gan mediju satura izveides, gan saimnieciskās darbības aspektā.

Saistībā ar kvantitatīvajiem rezultātīvajiem rādītājiem, jāatzīmē, ka, saskaņā ar „TNS Latvia” datiem, Latvijas Radio 1 aizvadītā gada laikā ir 2.-3. vietā starp klausītākajiem kanāliem ar klausīšanās laika daļu nedaudz virs 10%, un 2.-4. vietā pēc kopējās nedēļas auditorijas ar rādītājiem 14-15% robežās. Pirmajās vietās pārliecinoši ir latviešu mūzikas kanāls Latvijas Radio 2, savukārt krievu valodā raidošais Latvijas Radio 4 ir pirmā desmita otrajā pusē, bet Latvijas Radio 3 un Radio NABA īpatsvars ir ļoti neliels un atbilst vietām otrajā un trešajā desmitā.

Starp televīzijām pēc skatīšanās laika daļas 2011.gadā LTV 1 ieņēma ceturto vietu ar 8,8%, bet LTV7 – septīto vietu ar 4,1%.

Ne šie vai no tiem atvasinātie kvantitatīvie, ne citi kvantitatīvie vai kvalitatīvie rādītāji nav ietverti kā kritēriji šobrīd spēkā esošajos sabiedriskā pasūtījuma daļu dokumentos, lai mērītu, vai tiek sasniegti izvirzītie mērķi – kļūt par informācijas līderi Latvijas Republikā (LTV), saglabāt informācijas līdera lomu Latvijā (LR).

Sabiedriski konsultatīvajai padomei aizvadītais ir bijis pirmais darbības gads un jaunā NEPLP ir uzsākusi SKP darbības izvērtēšanu, lai sistēmiskāk un skaidrāk noteiktu SKP lomu attiecībā uz sabiedrisko pasūtījumu.

Stratēģijas projektā nav analizēti nekādi galvenie sabiedrisko mediju līdzšinējās darbības rādītāji, pievēršoties tikai turpmākiem pasākumiem. Ņemot vērā jaunās NEPLP būtiski atšķirīgo redzējumu un pieeju sabiedrisko mediju darbības plānošanā un uzraudzībā, būtu pamats pilnībā pārskatīt stratēģijas saturu saistībā ar sabiedriskajiem medijiem.

b) jauna sabiedriskā medija koncepcija

Uzsākot savu darbību, jaunā NEPLP ir kritiski novērtējusi līdzšinējo koncepcijas projektu un uzsākusi tā pārstrādāšanu. Vienlaikus riskus šī darba kvalitātei rada saspringtie termiņi, ko nosaka projekta

izskatīšanas ietvari Ministru kabinetā, un, galvenais, iespējas to iekļaut Nacionālajā attīstības plānā, lai pretendētu uz Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu.

Koncepcijas pārstrādāšanai piesaistīti dažādi nozares lietpratēji, taču kritisks faktors ir trūkstošās tehnoloģisko un finanšu jautājumu analīzes kompetences, jo, ņemot vērā, ka koncepcijas izstrādē informatīvo bāzi veido esošo sabiedrisko mediju vadības sniegtā informācija un iestrādnēs, iepriekšējā punktā minēto faktoru dēļ tā būtu kritiski izvērtējama.

Vēl viens izaicinājums šajā projektā ir attiecības ar pašreizējiem sabiedrisko mediju darbiniekiem, ņemot vērā Latvijas Radio kolektīva publiski izteiktās pretenzijas pret šo projektu, kas pastiprina nepieciešamību pēc skaidra un objektīva pamatojuma par pašreizējās situācijas izmaiņu lietderību.

Stratēģijas projektā ir ietvertas tēzes no līdzšinējā koncepcijas projekta. Tā kā tas tiek pārstrādāts, attiecīgi nepieciešams mainīt arī stratēģijas saturu saistībā ar to.

4) tehnoloģijas

Papildus un saistībā ar jau augšminētajiem ar tehnoloģijām saistītiem aspektiem, jaunās padomes darba kārtībā aktualizēti jautājumi par kabeļtelevīziju statusu un programmu paketēšanu, par radio frekvenču resursiem un ar tiem saistītajiem licenču izsniegšanas principiem, kā arī televīzijas un radio pārraidīšanas internetā regulējumu.

Stratēģijas projektā raksturota tehnoloģiju attīstības vide, platjoslas internets un deklarēta tehnoloģiskā progresa izmantošana sabiedrības interesēs, plānots, ka NEPLP rosinās visas kabeļtelevīzijas pāriet uz ciparu tehnoloģijām, ievērojot vienotus tehniskos standartus. Skeptisks novērtējums par ciparu radio attīstību, bet internets vairāk minēts mediju lietotājprasmes, nevis tehnoloģiju un regulēšanas kontekstā.

Ņemot vērā augšminētos aktualizētos jautājumus, būtu pamats pārskatīt ar tehnoloģijām saistīto virzienu atspoguļojumu stratēģijā.

5) padome un sekretariāts

Jaunas NEPLP darbību būtu loģiski plānot – darbības pārņemšanas, turpināšanas un izmaiņu virzienos - balstoties uz līdzšinējās NEPLP darbības rādītājiem un sasniegtajiem rezultātiem. Divi no termiņu viedokļa pēdējie NEPLP darbības rezultātu kopsavilkumi ir 2010.gada pārskats un darba rezultāti 2007.-2011.gadā, taču tie pamatā sniedz faktoloģiskus un skaitliskus konstatējumus, nevis novērtējumus par darbības rezultātā sasniegto pēc būtības. Savukārt nav pārskatāma izvērtējuma par līdzšinējās elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu attīstības koncepcijas 2009.-2011.gadam izpildi.

Šādā situācijā, īpaši ņemot vērā, sekretariāta vadības maiņu tieši pirms padomes sastāva maiņas, pārņemot iepriekšējās NEPLP funkcijas, jaunajai padomei nācās detalizēti pievērsties līdzšinējās darbības pārskatīšanai gan saturiski, gan organizatoriski. Lietu apzināšana un daļēja pārskatīšana ir veikta, tomēr vairāki jautājumi – par personālu, darba organizāciju un reglamentējumu, finanšu plānošanu - arvien ir nepabeigti (skat. plašāk faili nr.1 un 3.)

Darba gaitā un intervijās ar sekretariāta darbiniekiem un padomes locekļiem konstatēts:
- attiecībā uz finanšu plāniem:

- budžeta līdzekļi un atbilstošais cilvēkresursu apjoms rada riskus pilnvērtīgi izpildīt likumā noteiktās funkcijas
- trūkst brīvo līdzekļu padomes darbības virzienu paplašināšanai, jaunu aktivitāšu un prioritāšu īstenošanai, analītiskākai, atvērtākai un proaktīvai darbībai
- plānošanā ir rezerves attiecībā uz citu resoru finansējumu sabiedriskā pasūtījuma nodrošinājumam (skat. plašāk fails nr.2)
- atsevišķos projektos teorētiski ir potenciāls ārēja finansējuma piesaistei
- attiecībā uz personālu (nedublējot M.Knoka konstatējumus):
  - vairākos gadījumos nepilnības amatu aprakstos vai nepietiekama konkretizācija
  - atalgojuma apmēri jāpārskata atbilstoši uzdevumiem
  - vairākos gadījumos darbinieka funkcijas ietver gan augstas kvalifikācijas eksperta gan būtiski zemākas kvalifikācijas tehnisku rutīnas darbu
  - nav sistēmiskas pieejas nozares informatīvo resursu apstrādē un analīzē
  - ierobežota kapacitāte juridisko, kā arī finanšu un ekonomisko jautājumu analīzei
  - riskus var radīt neprecīzas robežas starp padomes un sekretariāta darbinieku kompetencēm
  - trūkst kompetences tehnoloģiju jautājumos
  - sekretariāta vadītāja loma darba organizācijā vairākos gadījumos neskaidra
  - vairākkārt neskaidrības ar iekšējo komunikāciju un plānošanas procesiem

Stratēģijā saistībā ar padomes darbu izcelts mediju lietotprasmes plāns, nozares pašregulācija, priekšvēlēšanu aģitācijas jomas sakārtošana un likuma uzraudzība, nesaistot šo un citu stratēģijā minēto jautājumu spektru ar padomes kapacitāti. Vienīgais izņēmums ir uzstādījums monitoringa centra darbinieku skaita piekāršošana no 2 līdz 10 cilvēkiem.

Pašreizējā situācija rada pamatu fiksēt stratēģijā un tās turpmākā īstenošanā plānu un/vai pārskatu formā, sasaisti starp potenciālo rīcību un nodrošinājumu tās īstenošanai padomes ietvaros.

III. Ieteikumi

1) stratēģija un plāni

Augšminētā analīze parāda, ka visos punktos fiksēts pamatojums, kas rada pamatu stratēģiju pārstrādāt nevis redakcionāli, bet pēc būtības, kas arī ir galvenais ieteikums. Tai skaitā ieteikums arī pārskatīt stratēģijas struktūru.

Šis atzinums neietver analīzi par stratēģijas kā ārēja normatīva akta un plānošanas dokumenta statusu un vietu juridiskā kontekstā, tas ir juristu uzdevums.

Vienlaikus, ņemot vērā mediju kā „ceturtās varas” statusu, ieteikums akcentēt robežu, ciktāl šādas nozares stratēģija var būt saskaņā ar parlamenta, valdības vai citu valsts institūciju noteiktiem mērķiem, NEPLP kļūstot par valsts varas institūciju partneri, bet ciktāl tās augstākais atskaites punkts ir sabiedrības intereses, kas, likuma ietvaros, var arī neatbilst valsts institūciju uzstādījumiem, un saskaņā ar ko mediju pienākums ir saglabāt kritisku attieksmi pret valsts varu.

Juridisko normu kontekstā svarīgi atzīmēt, ka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 60. pants nosaka, ka NEPLP nodrošina sabiedrības, plašsaziņas līdzekļu profesionālo un izglītības institūciju pārstāvju līdzdalību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas izstrādē. Ņemot vērā faktu, ka stratēģijas izstrādes darba grupā bija tikai valsts institūciju pārstāvji un viena sabiedriski konsultatīvās padomes pārstāve, arī respondentu loks atzinumu saņemšanai, jau pēc projekta izstrādes, bija ierobežots, jākonstatē, ka līdzšinējā padome ir pārkāpusi likumu.

Ieteikums - stratēģijas pārstrādāšanā izpildīt šo likuma normu pēc būtības, pretējā gadījumā nav izredžu, ka stratēģija kļūs nevis par NEPLP, bet par nacionālo stratēģiju.

Būtu lietderīgi, vismaz galvenajos virzienos, iekļaut līdzšinējās situācijas novērtējumu un būtiskākos sasniedzamos uzdevumus, ja ne skaitliskā vai citādi fiksētā, tad vismaz galveno tendenču formā.

Būtu būtiski izdalīt galvenos virsmērķus, misiju, vērtības, saistībā ar ambīciju, ka mediji aizvadīto vairāk nekā divdesmit gadu laikā kopš neatkarības atjaunošanas nekad patiesi nav bijuši starp valstiskajām prioritātēm, un, visticamāk, tieši tas ir cēlonis daudzām problēmām. Īstermiņa prioritātes un konkrētas rīcības nav nepieciešams iekļaut stratēģijā, tās var korigēt stratēģijas īstenošanas laikā.

Tehnoloģiju kontekstā stratēģijā būtu svarīgi konceptuāli raksturot, kādi ir, ja ir, valstiskie mērķi par tehnoloģiju platformu attīstību, prioritātēm vai līdzsvaru, un to, vai NEPLP plāno ietekmēt šo situāciju vienā vai citā virzienā.

Regulatora darbības kontekstā būtu vēlams principiāli definēt, ciktāl NEPLP redz nepieciešamību pēc stingrākas, plašākas un detalizētākas uzraudzības, sankcijām, u.tml. Jāapzinās, ka sankciju kā simbola un principa faktors noteikti ir uzturams, tai pat laikā bez pietiekamas kapacitātes aptverošai kontroles sistēmai tā var kļūt deklaratīva vai nelīdzsvarota.

Šajā kontekstā būtu svarīgi iekļaut arī uzstādījumus par līdzšinējo padomes funkciju pārdali, novēršot interešu konfliktus.

Ņemot vērā, ka tuvāko mēnešu laikā nozarē tiks pabeigti būtiski projekti vai tiks pieņemti būtiski lēmumi saistībā ar nozari, stratēģijas galīga akceptēšana pirms šo projektu pabeigšanas vai lēmumu pieņemšanas var būt neefektīva. Tai pat laikā, ir risks par padomes nekonsekvenci, ja pozīcija būtiskos jautājumos tiek definēta bez kompleksa stratēģiska redzējuma, līdz ar to būtu pamats stratēģiska rakstura plāna pieņemšanai uz laiku līdz stratēģijas pabeigšanai.

Ņemot vērā straujās izmaiņas nozarē, būtu vērts apsvērt, vai laika periodam, uz ko attiecināma stratēģija, nav jābūt mazākam par pieciem gadiem.

Stratēģijā nebūtu lietderīgi minēt dažādus „tuvākos soļus”, kuru termiņi atšķirīgi, efektīvāk būtu stratēģijai pakārtot iekšējo darbu - ikgadējos plānus, kas saistīti ar budžeta resursiem, kā arī vismaz ceturkšņa plānus un pārskatus, kas ietvertu mazāk aktuālo jautājumu atlikšanu atbilstoši resursiem un kapacitātei, kā arī kontroli pār jautājumu virzību.

2) Aktuālie projekti, nosacījumu un regulējuma izmaiņas, vienlīdzīgums un konkurētspēja

Ņemot vērā to, ka visi NEPLP darba kārtībā esošie aktuālie projekti un nosacījuma vai regulējuma izmaiņas ietekmē viens otru savstarpēji, kā arī ietekmē kopējos virsmērķus, padomes darbā būtu nepieciešams sistēmisks uzstādījums, ka katrs no projektiem izvērtējams kompleksi, saistībā ar ietekmi uz nozari kopumā, tai skaitā ņemot vērā likumā noteikto vienlīdzīguma radīšanas un konkurētspējas veicināšanas pienākumu.

MTG un LNT apvienošanās izvērtēšanā no nozares komerciālās un radošās attīstības viedokļa apskatāmas gan reklāmas tirgus izmaiņas un uzņēmumu rentabilitātes perspektīvas, gan attīstība producēšanas tirgū un programmu valodu izmaiņas. Kā iespējamais nosacījums izvirzāms apraides atļauju pārskatīšana.

Virszemes apraides un retranslācijas nosacījumu izmaiņas vērtējamas kopsakarībās, ņemot vērā iesaistīto uzņēmumu savstarpējās komerciālās intereses, arī vairāku izplatīšanas platformu un dažādu raidorganizāciju statusu kopējos ietvaros. Būtu vēlams katru no lēmumiem pamatojumā ietver ne tikai tiesiskās atsauces, bet arī ekonomiskos apsvērumus, kas balstīti uz nozares pārstāvju viedokļiem un faktoloģisku analīzi.

Attiecībā uz apakšnozarēm, kurās nav nepieciešami steidzami lēmumi, būtu vēlams par katru, sabalansējot ar padomes kopējo darba plānu, definēt uzdevumus, termiņus un parametrus iekšējiem konceptuāliem kopsavilkumu ziņojumiem ar situācijas izvērtējumu, lai uz tā pamata pieņemtu lēmumus par stratēģiskiem uzstādījumiem, kā arī turpmāko darbību attiecībā uz uzraudzību un iespējamām regulējuma izmaiņām.

3) sabiedriskie mediji, jauna sabiedriskā medija koncepcija

Sabiedrisko mediju uzraudzības ietvaros, uztverot to arī kā specifisku gadījumu valsts aktīvu pārvaldības uzlabošanai, būtu nepieciešams gan konkretizēt žurnālistiskā un cita radošā darba kvalitātes un komerciālās efektivitātes principus, gan ieviest jaunus komerciālās un saturiskās darbības analīzes principus, ietverot ārvalstīs jau lietotos public value un value for money principus.

Uzraudzības organizācijā jāpārskata revīzijas komisiju un mākslinieciskās padomes reglamentējums, minimizējot formālās finanšu atskaites, novēršot funkciju iespējamo pārklāšanos un fiksējot konkrētākas prasības. Mākslinieciskās padomes nosaukumu un funkciju jāpārvērtē pēc būtības, nodalot formas un satura izvērtējumu, iespējams, pārstrukturējot funkcijas, iekļaujot dažādos izvērtēšanas formātos – profesionālos ar akadēmiskiem un nozares praktiskiem lietpratējiem, un sabiedrisko ar sabiedriski konsultatīvo padomi.

Sabiedriskās konsultatīvās padomes darbības uzlabošanā jāizvērtē, kā līdz šim notikusi dalība sabiedriskā pasūtījuma izstrādē, jāmodelē konkrētāku funkciju definēšana, iespējams, pēc „case study” principa, kā arī meklējot jaunus publisku apspriešanu formātus, bet nepārvērtējot dažādu nozaru sabiedrības aktīva potenciālu mediju profesionālo jautājumu risināšanā.

Satura un komercijas kombinētajā uzraudzībā īpaša uzmanība pievēršama komercializācijas ietekmei uz saturu, tai skaitā pārvērtējot visa veida finansējuma (sponsorējums, sadarbības projekti, barteri, utt.) ietekmi uz saturu, gan pašu, gan neatkarīgo producentu veidotajos raidījumos, tai skaitā politisko un institucionālo jautājumu atspoguļojumu televīzijas skatlogos, utt.

Jāizvērtē atbildību sadale un lēmumu pieņemšanas principi sabiedrisko mediju pārvaldībā saistībā ar redakcionālās neatkarības nodrošināšanu, efektivitāti, pamatotību un attīstības mērķiem.

Jāizvērtē vadības, radošo un tehnisko cilvēkresursu situācija un perspektīvas - atalgojuma konkurētspēja, motivācijas principi, jaunrades, talantu veicināšana.

Augšminētie punkti attiecināmi gan uz 2011.gada rezultātu pārvērtēšanu, gan 2012.gada budžeta plānu un sabiedriskā pasūtījuma pārskatīšanu.

Jaunā sabiedriskā medija koncepcijas izstrādē iespēju robežās iesaistāmi ārvalstu kolēģi ar līdzīgu pieredzi, akcentējams sabiedrības uzticības palielināšanas faktors, ietverot rezultatīvos rādītājus. Vēlams piesaistīt papildus neatkarīgus lietpratējus tehnoloģiju un finanšu jautājumos. Saturiski saglabājams virsuzdevums turpināt un pabeigt valsts mediju pārveidi par sabiedriskajiem.

Nepieciešams pastāvīgs publicitātes fons, akcentējot, ka projekts netiek veidots valdībai, Nacionālajam attīstības plānam, struktūrfondiem, vai vēl kādam, bet pašiem priekš sevis, ar realizācijas uzsākšanas ambīcijām visīsākajos termiņos.

Nav pieļaujama pašmērķīga jauna vienota medija veidošana, jāpamato labākais risinājums starp dažādām televīzijas, radio un interneta platformu mijiedarbības pakāpēm.

Apskatāms variants no ārvalstu prakses, ka sabiedriskie mediji funkcionē vienota holdinga ietvaros, kuru akcionāri ir viens fonds, saglabājot redakcionālo patstāvību, bet veidojot informatīvo, tehnisko un citas sinerģijas.

4) Padome un sekretariāts

Jāpabeidz līdzšinējās situācijas pārskatīšana un jāpieņem attiecīgas izmaiņas attiecībā uz personāla funkcijām un atalgojumiem, finanšu plānu, darba organizāciju un reglamentējumu.

Kā papildus izskatāms jautājums par tiesvedībā esošo lietu skaita samazināšanu ārpusstiesas risinājumu formā.

Budžeta un personāla pienākumu konkretizācija sasaistāma ar funkciju minimumu un prioritāšu noteikšanu.

Kritiski svarīgi būtu noteikt, ka darbā pie konkrētiem jautājumiem vai projektiem tiek ietverta savlaicīga plānošana, informācijas vākšanas, analīzes, ziņojumu un diskusiju fāzes, kā arī savlaicīga kontrole pār jautājuma virzību, kas sistēmiski mazinātu riskus pieņemt nekvalitatīvus lēmumus.

Šī plānojuma ietvaros iekļaujams precīzāks regulējums, kā padome veic koleģiālo darbu, kas ir priekšsēdētāja un viņa vietnieces individuālie pienākumi, un kā funkcionē pāru atbildības princips.

Ieteikums rēķināties, ka padomes locekļu nesamērīgi zema atalgojuma var radīt riskus attiecībā uz padomes locekļu pašiniciatīvu un atbildības spektru.

Atbildību sadale jāpapildina ar konkrētākiem samērīga apjoma uzdevumiem pārskatāmos termiņos.

Sekretariāta vadītājam vēlams deleģēt maksimālu saturisku atbildību par likumā noteikto funkciju īstenošanu un padomes projektu virzību un kvalitāti pēc būtības, pārskatot saturisko un organizatorisko funkciju vadītāja pienākumos.

Šie un citi būtiskie jautājumi precīzāk definējami iekšējās darbības nolikumā.

Sekretariāta personāla pienākumu sadalē ieteicams izvērtēt, attiecīgi pārskatot arī atalgojumus:

- augstākā līmeņa ekspertu un rutīnas speciālistu diferenciāciju, juridiskajos, finanšu-ekonomikas un informācijas jautājumos;
- asistentu-referentu ieviešanu tehnisko darbu organizēšanai un izpildei

Kā darba formu sadarbībā ar akadēmiskiem un profesionāliem partneriem nozarē būtu vēlams attīstīt semināru, konferenču, u.tml. formas, ne tikai formālās darba grupu un lēmumu procedūras, tādējādi veicinot atvērtības un proaktīvas vai preventīvas rīcības principus.

10/02/2012 - Tēzes NEPLP darba sākumposmam

(ņemot vērā publisko informāciju un 09.02.2012. apskatīto dokumentu ātru novērtējumu)

Pamatprincipi:

- neforsēt izmaiņu virzību nozarē vai paziņojumus par iespējamām izmaiņām, bet vispirms detalizēti apzināt esošo situāciju un kompleksi sagatavoties izmaiņām;
- nodalīt un sabalansēt ārējo darbību attiecībā ar iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām, un iekšējo darbību padomes un tās sekretariāta darba inventarizēšanā;
- strukturēt darbu pēc galvenajiem atskaites punktiem – likuma funkcijām, koleģiāli noteiktām prioritātēm un individuālo atbildības nozaru aktualitātēm.

1) Visaptveroša un detalizēta lietu pārņemšana

Mērķis – nofiksēt atskaites punktus finanšu, saistību, sarakstes, darba organizācijas, stāvoklim, lai savlaicīgi novērstu iespējamās nepilnības vai pārkāpumus, nodalītu jaunās padomes atbildību par līdzšinējās padomes un sekretariāta darbību, un iegūtu pamatu turpmākai darba plānošanai un organizēšanai.

Nepieciešamības gadījumā pieprasāmi gan pārskati, gan papildus ziņojumi, paskaidrojumi rakstiskā formā, ar atbildīgā darbinieka vai darbinieku parakstiem.

- finanses

Padomei iesniegtie dokumenti aptver ziņojumus par kontiem, veiktos maksājumus un kopsavilkumus, kā arī finanšu plānus, tomēr šis kopums neļauj gūt skaidru, uzskatāmu priekšstatu par finanšu stāvokli, jaunajai padomei uzsākot darbu – attiecībā par līdzšinējo periodu un gada perspektīvu. Tāpēc nepieciešams operatīvi sagatavot vienotu pārskatu-tabulu par finanšu stāvokli uz 02.02.2012. – ietverot visus kontus un visus datus gan par plānu, gan tā izpildi, pa mēnešiem un ar kopsummām gadā, kurā būtu atspoguļots:

- finanšu plāns pa pozīcijām, saskaņā ar kodiem, 12 mēnešu griezumā;
- līdzšinējā periodā veiktie maksājumi uzskatāmi pret finanšu plāna pozīcijām (plāns –izpilde janvārī un izpildes uzsākšanā 1.-2.februārī, līdz jaunās padomes darba uzsākšanai);
- turpmāk paredzamās izmaksas saskaņā ar visām spēkā esošajām saistībām un plāniem – pa pozīcijām un pa mēnešiem (vēlams paskaidrojot pie katras pozīcijas – saskaņā ar kādiem līgumiem vai citām saistībām vai plāniem);
- brīvie līdzekļi pa pozīcijām, kas līdz šim vēl nav konkrēti saplānoti saskaņā ar jau noslēgtiem līgumiem vai citām uzņemtām saistībām vai plāniem – ja iespējams, konkrētu mēnešu, un, jebkurā gadījumā, gada griezumā kopumā

Turpmākajā etapā būtu nepieciešams izvērtēt finanšu plāna atbilstību likumā noteiktajām funkcijām, kā arī iespējas pārstrukturēt plānu pa pozīcijām, lai izbrīvētu līdzekļus jauniem pasākumiem.

- saistības = līgumi (izņemot darba līgumus – skat. nākamo punktu)
  - o iepriekšējās padomes pēdējās darba dienās noslēgts līgums ar izpildi vienas dienas laikā par juridiskajiem pakalpojumiem ar Edgaru Briedi par 2440 Ls. Nepieciešams pieprasīt sekretariāta vadītājam paskaidrojumus par pamatojumu šādu ārpalpojumu piesaistei (ņemot vērā juristu štatu sekretariātā) un summas noteikšanu. Ja pienācīgu paskaidrojumu nesniedz sekretariāta vadītājs, jāpieprasa paskaidrojumi līdzšinējai padomes vadībai. Jāizvērtē līguma ietvaros paveiktais darbs (paskaidrojumu raksti tiesas lietā) un, ja ir pamats uzskatīt, ka šis līgums ir

bijusi nelietderīga vai citādi apšaubāma valsts līdzekļu izmantošana, jāizvērtē iespējamās tiesiskās konsekvences attiecībā pret atbildīgo (atbildīgajiem) par līguma noslēgšanu.

- Nākamajā etapā vēlams sīkāks izvērtējums par katru no spēkā esošajiem līgumiem – tā atbilstību tirgus pakalpojumu cenām, NEPLP darba faktiskajām vajadzībām, saimniecisko lietderību, u.tml.

- darbinieki

- štatū sarakstā – 11 darbinieki, dokumentos – 11 līgumi un amatu apraksti (Ancāns, Arklīņš, Blomniece, Kēniņš, Pataroviča (Gnedova), Poriete, Poriķe, Ramata, Šmuksts, Turlaja, Veļičkina),
- štatū sarakstā diviem juriskonsultiem alga 740, [...] līgumā no 30.01.2012. - 888 Ls
- izmaiņas 30.01.2012. veiktas attiecībā uz 3 darbiniekiem, t.sk. pienākumi un atalgojums [...].
- Nākamajā etapā vēlami sīkāki paskaidrojumi par visu amata aprakstu visām pozīcijām.

- noteikumi par NEPLP darbības iekšējo kārtību

Ņemot vērā to, ka noteikumi grozīti iepriekšējās padomes pēdējā darba dienā, nepieciešams pieprasīt paskaidrojumus sekretariāta vadītājam un atbildīgajam darbiniekam, par katru grozījumu pamatojumu salīdzinājumā ar iepriekšējiem noteikumiem.

Papildus būtu jāpieprasa paskaidrojumi par to, saskaņā ar kādu normatīvo regulējumu ir noteikts izveidot un pēc kāda regulējuma darbojas sabiedrisko mediju revīzijas komisijas (veco un jauno noteikumu 7.5. punkts).

Turpmākajā etapā darba plānos ieteicams izskatīt jautājumu par noteikumu pārstrādāšanu atbilstoši jaunās padomes principiem un darba organizācijas praksei.

- NEPLP lēmumi, rīkojumi, nolikumi, MK noteikumi

Padomei iesniegtajos dokumentos ietverti virkne NEPLP lēmumu, daži nolikumi un rīkojumi, kā ir vieni MK noteikumi (par valsts nodevu par apraides atļaujas izsniegšanu). Spriežot pēc numerācijas, šis nav pilns attiecīgo dokumentu kopums.

Būtu nepieciešams pieprasīt sekretariātam sagatavot pilnu spēkā esošo dokumentu apkopojumu, vēlams ar strukturējumu pa nozarēm, lai padomes locekļiem būtu vieglāk orientēties atbilstoši savu kompetenču un atbildības ietvariem - racionalitātes labad, apjoma dēļ, droši vien, elektroniskā formā.

- dokumentu aprīte, pasts

Padomei iesniegtie materiāli ietver excel tabulas ar pārskatu par diviem reģistrācijas žurnāliem:

- pilsoņu iesniegumu un sūdzību reģistrācijas žurnāls
- saņemto dokumentu reģistrācijas žurnāls

Šis pārskats nesniedz pilnu priekšstatu par to, kuros gadījumos atbildes vēl nav sniegtas, kas šīs atbildes gatavo, kāds ir plānotais atbilžu saturs, kādos termiņos. Trūkst skaidrības, vai šajā uzskaitē pienācīgi tiek ietverta elektroniskā sarakste.

Būtu nepieciešams pieprasīt šādu apkopojumu, kas būtu pamats gan operatīvi izvērtēt, kuros gadījumos nepieciešama padomes locekļu līdzdalība un līdzatbildība, gan turpmāk vērtēt, ciktāl šis dokumentu aprītes process ir atbilstošs jaunās padomes topošajiem darba principiem un vēlamajai darba organizācijai, kas var radīt nepieciešamību mainīt vai papildināt regulējumu.

- projektu virzība

Padomei iesniegts materiāls „Informācija par NEPLP aktuālajiem dokumentiem”, kas aptver 6 projektu virzību, vienā no tiem (saistībā ar referendumu) jau pieņemts MK lēmums, pārējie ir procesā. Turpmāka darba organizēšanai un plānošanai, t.sk. iespējamai līdzšinējā procesa korigēšanai, t.sk. iespējamai tās apspriešanai jau tuvākajās plānotajās tikšanās ar institūcijām, nepieciešams pieprasīt papildus informāciju/dokumentus:

- par termiņiem 2012.-2017.gada nozares stratēģijas saskaņošanai ar minētajām institūcijām;
- par līdz 6.februārim saņemtajiem saskaņojumiem attiecībā uz sabiedriskā medija izveides koncepciju;
- par 31.janvārī Satiksmes ministrijas nosūtīto koncepciju par zemes ciparu televīzijas izplatīšanu no 2014.gada, un turpmākajiem NEPLP pienākumiem/tiesībām, kā arī termiņiem šīs koncepcijas virzībā;
- par paredzamo atkārtotās saskaņošanas procesu un termiņiem attiecībā uz grozījumiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā saistībā ar audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu;
- par paredzamo turpmāko procesu un termiņiem attiecībā uz ERAF projektu par arhīvu saglabāšanu.
- citi jautājumi

Nepieciešams pārliecināties, vai ārpus augšminētajām un līdz šim padomei sniegtajai informācijai par saistībām, regulējumiem, projektiem, u.tml. nav nekādu citu paredzamu notikumu vai faktu, kas nav zināmi, bet jāzina jaunajai padomei, lai īstenotu likumā noteiktās kompetences.

(!) Lietu pārņemšanu būtu vēlams īstenot ar neitrāla, valsts pārvaldes jautājumos kompetenta speciālista dalību. Esmu uzrunājis un ir apliecinājis gatavību apspriest šādu sadarbību agrākais Valsts Civildienesta pārvaldes darbinieks, tagad Labklājības ministrijas juriskonsults Māris Knoks (mob.tālr. - [...]).

2) padomes darba un sēžu organizēšana un plānošana

Būtu vēlams iekšēji vienoties par darbu oficiālo padomes sēžu organizēšanā un savlaicīgā plānošanā, kā arī precīzā fiksēšanā, kā arī neformālām kopīgām sēdēm un individuālo darbību, lai, īpaši sākumposmā, nodrošinātu pietiekamu informācijas apmaiņu un koordināciju, un novērstu iespējamās intrigas no ārpusē un pretrunas iekšēji, kā arī pārdomātus un skaidrus principus informācijas publiskošanai un publiskiem izteikumiem, lai novērstu nevajadzīgas interpretācijas.

3) NEPLP darbības padziļināta apzināšana

Paralēli lietu pārņemšanai, kas attiecas uz ierobežotu, galvenokārt šībrīža aktualitāšu spektru, lai būtu komplekss izejmateriāls līdzšinējā darba organizācijai un izvērtēšanai, turpmākam darbam un iespējamām izmaiņām, vēlams padziļināti iepazīties ar padomes līdzšinējo darbību, vismaz vairāku pēdējo gadu apjomā (iespējamības gadījumos, ja tas neprasa pārāk daudz laikā – ilgākā laikā). Ieteikums par atskaites punktiem, strukturējot šo iepazīšanos, izmantot

- likumā noteikto kompetenču sadalījumu (60.-62.pants, pa katru no apakšpunktiem)
- padomes locekļu atbildību sadalījumu
- sekretariāta darbinieku pienākumu sadalījumu

Ieteikums šo iepazīšanos sākotnēji īstenot rakstisku ziņojumu, apkopojumu, pārskatu pieprasījumu formā, definējot konkrētus jautājumus, apjomus un citus parametrus, t.sk. būtiskākie notikumi un veiktie pasākumi, pastāvīgās un nepastāvīgās darbības, to organizēšana un sistēmiskums, apjoms, struktūra, izmērāmie rezultāti, tendences, galvenās problēmas vai secinājumi. Pēc tam, balstoties uz šo materiālu, iespējamās sekojošās mutiskas sarunas, bet vispirms izvērtējot, kā tas tiek organizēts iespējamās sistēmiskās funkcionālās izvērtēšanas vai audita formā.

4) partneru uzklaušīšana

Manā rīcībā nav dokuments ar plānu par iecerētajām tikšanās, tāpēc tikai pēc atmiņas varu ieteikt pārvērtēt, vai sastādītais saraksts ir pilnībā aptverošs, un vai tajā nav jāietver vēl citi partneri (t.sk., iespējams, nevis lielu publisku pasākumu, bet individuālu tikšanos formā – piem., Konkurences padome par MTG darījumu, reklāmas asociācija par reklāmas tirgu saistībā gan ar mediju rentabilitāti, gan reklāmu nākotni sabiedriskajos medijos, u.c.).

Ieteikums uz katru no tikšanās sagatavot būtiskākos jautājumus, par ko NEPLP grib noskaidrot viedokli, vai vienoties par vispārējiem sadarbības principiem (informācijas apmaiņa, termiņu saskaņošana, līdzšinējo projektu pārskatīšana), taču pašiem ievērot principu neuzskatāties un neatbildēt eksromptā ne uz kādiem konkrētiem jautājumiem. Vēlams veikt vismaz audioierakstus un tēžveidīgu protokolēšanu, lai pēc tam ērtāk strādāt.

5) padomes un sekretariāta darbības auditēšana

Balstoties uz visos iepriekšējos punktos minēto, ja tiek konstatēta pietiekama „kritiskā masa”, kas prasa NEPLP darbības (gan sekretariāta, gan pašas padomes) funkcionālo pārvērtēšanu vai funkcionālo auditu, lai spriestu par izmaiņām attiecībām uz funkciju īstenošanu, štatiem, kadriem, ārējiem pakalpojumiem, utt. – pēc noteikta termiņa nepieciešams lemt par precīzu procedūru, konkrētiem mērķiem un uzdevumiem, pēc to noteikšanas attiecīgi piesaistot speciālistus. Saskaņā ar vakar padomē runāto, varu uzrunāt un pārrunāt šo ar Kasparu Kauliņu, kurš ir ilggadīgs speciālists un konsultants organizāciju darba organizācijā, personāla atlasē un tamlīdzīgos jautājumos.

6) darba plānu izstrāde

Ieteikums padomes ietvaros vienoties sistēmiski, kā un cik ilgu laiku notiek tikai lietu pārņemšana un darbības apzināšana, lemjot tikai neatliekamo, kas jau tagad jānofiksē, kā secīgi seko vērtēšana un kad/kā sākas lemsana par plāniem un konceptuāliem jautājumiem, tos sakārtojot prioritāri, lai sabalansētu dažādos virzienus.

Vēlams plānos sabalansēt īstermiņa un ilgtermiņa jautājumu virzību. Iespējams jāveido mēneša un/vai ceturkšņa plāni.

7) atvērtība, publicitāte

Ieteikums, saglabājot pirmsievēlēšanas uzstādījumus par padomes darba lielāku atvērtību un caurspīdīgumu, kas ir viens no līdzekļiem reputācijas celšanai, koleģiāli definēt konkrētus iekšējos un ārējos principus publicitātes jomā, vismaz sākotnēji, pagaidu stadijā. T.sk. rakstiski – preses paziņojumi un informācija mājaslapā, mutiskas intervijas, dalība diskusijās, utt.

Jau piemēram, jaunievēlētā padomes priekšsēdētāja intervija vakar LTV būtu pamats izvērtējumam par to, cik tāl un uz kādiem lēmumiem vai vienošanās balstoties tiek publiski pausti kādi, individuāli vai koleģiāli vēstījumi.

P.S. Atrunas:

- šis nav aptverošs plāns, bet tēzes (vairāk izvērsot pirmo punktu), ņemot vērā nepilnas diennakts laiku to tapšanai;

- šīs tēzes var uzskatīt par darbu sabiedriskā labuma ietvaros, bet, ja padomei ir nepieciešams tālāks turpinājums šo tēžu vai citos ietvaros, tad gan nepieciešams vienoties par darba apjomu, pienākumiem un tiesībām, samaksu, utt.

Fails nr.2.

06/03/2012 – resoru finanses medijiem, sabiedriskais pasūtījums un NEPLP

Kontekstā ar vakar pēcpusdienā apspriesto par pretrunām (konkrēti saistībā ar piemēru Kultūras ministrijā, bet ne tikai), ka

- resori finansē atsevišķus projektus sabiedriskajos medijos vai citos medijos, kas pēc būtības atbilst sabiedriskā pasūtījuma idejai, bet tiešs finansējums no valsts iestādēm rada interešu pretrunu, ka pasūtītājs ir nevis sabiedrība, bet resors,
- par (līdz)atbildīgo izpildvara nosaka NEPLP, tai pat laikā padomei iztrūkst instrumentu, lai lemtu par minētā finansējuma izlietošanu augstvērtīga satura izveidei un uzraudzībai,

ieteikums ir balstīties uz principiem, kas noteikti EPL likuma 57. panta „Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes statuss” 3.punktā:

„Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes funkciju veikšanai, tai skaitā sabiedriskā pasūtījuma nodrošināšanai, nepieciešamo finansējumu piešķir no valsts budžeta.”

Tātad, ja augšminētie projekti ir sabiedriskā pasūtījuma ietvaros, tad to finansējumam būtu jāietilpst tajā finansējumā, ko no valsts budžeta piešķir NEPLP funkciju veikšanai – tātad, piešķir NEPLP kā finanšu rīkotājam.

Sabiedriskā pasūtījuma finanšu izlietojumu gan sabiedriskajiem, gan komerciālajiem medijiem caur padomi nosaka likuma 71.pants.

Sabiedrisko mediju finanšu avoti ir noteikti 70.pantā – budžeta dotācija sabiedriskajam pasūtījumam + ieņēmumi no saimnieciskās darbības + dāvinājumi un ziedojumi + „citi normatīvos aktos paredzēti finanšu avoti”. Papildus finansējami, saskaņā ar šo pantu, ir tikai svarīgu notikumu atspoguļošana.

Līdz ar to, ne tikai pēc būtības, pat arī saskaņā ar likumu ir apšaubāms tiešs resoru finansējums, apejot NEPLP pārziņā esošais finansējums, ja vien tas netiek tulkots kā „citi normatīvos aktos paredzēti finanšu avoti”. Ja šāds tulkojums ir, tad, iespējams, jāvērtē jautājums, vai nav pamats rosināt likuma grozījumus, lai šo punktu precizētu.

Kā zināms, šis resoriskais finansējums, gan tieši sabiedriskajiem medijiem, gan atsevišķiem producentiem pasūtot atsevišķus raidījumus, ko sabiedriskie mediji liek programmās, nespējot atbildēt par redakcionālo neatkarību, ir daudzu gadu garumā izveidojusies prakse. Pret šo centos sākt cīnīties, kad 2002.gadā dažus mēnešus pabiju LTV informatīvo raidījumu direktora amatā, tolaik runāju par šo arī ar toreizējo NRTP vadītāju Ojāru Rubeni, taču tik īsā posmā neko mainīt nebija iespējams.

Manā ieskatā pret šo praksi var un vajag cīnīties, jo tā ir fundamentāli pretrunā sabiedrisko mediju būtībai un principiem par finansējuma un redakcionālā darba nošķirtību.

Lai to darītu kompleksi, acīmredzot, būtu nepieciešams plašāks kopsavilkums par esošo praksi un precedentiem, sīkāka juridiska analīze, t.sk. ar NEPLP sekretariāta iesaisti, vērtējot līdzšinējo darbu un praksi, un sistēmiska vērtēšana pie valsts augstākajām amatpersonām par budžeta līdzekļu pārdali, koncentrējot tos NEPLP pārziņātajā budžeta programmā/apakšprogrammās.

Ņemot vērā budžeta plānošanas grafikus, kopējais atskaites punkts varētu būt 2013.gada budžeta plāns.

Vienlaikus, tas neizslēdz, attiecībā uz konkrētiem precedentiem, kas šobrīd vēl ir procesā, paust augšminētos argumentus un praksē noskaidrot, kādi ir argumenti un vai ir iespējams šo finansējumu, kā attiecīgu mērķfinansējumu konkrēta satura īstenošanai, nodot NEPLP kā atbildīgās institūcijas pārziņā.

07/03/2012 – par NEPLP lēmuma projektu saistībā ar Māra Knoka atzinumu

Esmu izvērtējis uz 8.marta NEPLP sēdi sagatavoto projektu, kontekstā ar

- pārējiem līdzšinējiem dokumentiem (priekšsēdētāja rezolūcijas, sekretariāta vadītāja atbildes, atzinums un komentāri) un citu informāciju;
- manu atbildību – par potenciālo nozares piegades stratēģiju, kas ir mana padomnieka darba „jumta uzdevums” un virzieniem, ko tai jāietver, kā arī manām sākotnējām tēzēm NEPLP darba sākumposmam (10.02.2012.).

Īsumā galvenie secinājumi:

- pārņemot lietas un darbību, jaunajai padomei būtu īpaši svarīgi gūt skaidrību un nepilnību gadījumos pieņemt attiecīgus lēmumus par četriem virzieniem:
  - o finansēm: šīgada budžeta plānu un saistībām, uz kā tas balstīts, lai uz tā pamatojoties varētu spriest un lemt par tā atbilstību funkcijām un iespējamām rezervēm obligāto un vēlamu funkciju nodrošināšanai un ne-pastāvīgiem darbiem (piemēram, ekspertu piesaiste projektos, u.c.), drīzā perspektīvā – arī par 2013.gada budžeta pieprasījumu;
  - o personālu: sekretariāta darbinieku pienākumiem, faktisko darba apjomu un rezultātiem, lai uz tā pamatojoties varētu spriest un lemt par struktūru, darbinieku atalgojuma samērību ar darba pienākumiem, atbilstību amatiem, pienākumu pārstrukturēšanu, atbilstību nepieciešamajām un vēlamajām funkcijām, darbinieku skaita un personāliju maiņu;
  - o darba organizāciju: lai nodrošinātu efektīvu mijiedarbību un komunikāciju gan sekretariāta ietvaros, gan tā darbā ar padomes locekļiem, gan ārēji – ar citām institūcijām, medijiem, utt.;
  - o darba reglamentējumu: lai dokumenti atspoguļotu reāli nepieciešamo attiecībā uz finanšu un darbu plānošanu, darbinieku pienākumiem, darba organizāciju, procedūru, utt., tādējādi veicinot efektīvu darbību.
- Sekretariāta vadītāja atbildēs uz 19 punktiem vairāk vai mazāk ir ietverti visi augšminētie četri virzieni, tomēr
  - o jautājumi neaptver atsevišķus būtiskus aspektus
  - o atbilžu pilnvērtīgums vai detalizācijas pakāpe ļoti atšķiras, un virkne atbilžu vēl neļauj pēc būtības lemt par risinājumiem
- Māra Knoka sagatavotajā atzinumā, iespējams, ņemot vērā to, ka sekretariāta vadītāja atbildes ir īpaši izvērstas darba tiesību, samaksas procedūru, u.tml. jautājumos, ir uzskatāmi detalizēta analīze par koplīgumu un atalgojumu regulējumu, kā arī šaubīgajiem saimnieciskajiem līgumiem. Vienlaikus, šajā vai citā izvērtējumā nav plašākas analīzes par
  - o darba pienākumu un faktisko veicamo darbu (un to apjomu) atbilstību likumā noteiktajām funkcijām un praktiskajai nepieciešamībai;
  - o darbinieku veiktā darba izvērtējumam iespējām un kritērijiem (ir tikai ieteikums par darbu reģistrāciju saistībā ar piemaksām) iespējamās turpmākas personālvadības un personāla izmaiņu gadījumos
  - o finanšu plānošanu (neskaitot papildjautājumu meilā par pašu ieņēmumu plūsmu)
  - o attiecībā par darba organizāciju ir fiksēti riski par atbildību sadali, lietvedību, taču ierosinājumi ir tikai par ikmēneša kontroli pār dokumentiem, atbildības deleģēšanu

sekretariāta darbiniekiem un informāciju par pārstāvību tiesās, bet nav īsti skaidrs, vai šis ir aptverošs darba organizācijas problēmu uzskatījums un kā to risināt darba reglamentējumā;

- t.sk. vispār nav analīzes par 1.februāra NEPLP noteikumiem par iekšējo kārtību un iespējamām grozījumiem šajā dokumentā vai citos agrākos NEPLP lēmumos vai rīkojumos, vai iekšējos regulējumos (izņemot papildjautājumu meilā par revīzijas komisijām) – lai gan tas varētu būt nepieciešams, lai spriestu un lemtu par iespējamām izmaiņām, t.sk. iespējamu iekšējo darba organizācijas regulējuma skaidrāku formulēšanu un ietveršanu mazākā dokumentu skaitā, kā arī sasaisti ar darbinieku darba aprakstiem un ieteiktajām darba organizācijas izmaiņām.
- sagatavotais 8.marta NEPLP lēmums ar un visi tā punkti atbilst augšminētajai analīzei, taču tie vēl neaptver visus augšminētos virzienus un to aspektus, piemēram,
  - atalgojumu pārskatīšanas jautājumi skar tikai tiesību normu pārkāpumus, bet ne darba saturu un rezultātus
  - personālvadības dokumentu sakārtošana ietver tikai saskaņošanu saistībā ar amatu nosaukumiem
- tā kā visi četri augšminētie virzieni (finanses, personāls, darba organizācija un tās reglamentējums) tieši vai netieši saistās gan ar NEPLP ikdienas darba aktualizāciju, gan ar bāzi vai pamatojumu turpmākai NEPLP darbībai, kas ietverama nozares attīstības nacionālajā stratēģijā 2012.-2017.gadam, līdztekus konsekvencēm par M.Knoka izanalizētajiem jautājumiem, ieteikums saglabāt kā visaptverošu atskaites punktu minētos četrus virzienus ar to konkrētiem apakšjautājumiem, un lemt, kas vēl darāms katrā no tiem, lai līdzšinējā darba pārvērtēšana nepaliktu pusceļā, bet sasniegtu pilnvērtīgu rezultātu.

p.s. šis viedoklis neapskata lietu pārņemšanas procesu, inventarizāciju un tamlīdzīgus organizatoriskus jautājumus, kam nav tieša saistība ar NEPLP turpmākās darbības stratēģiju.

21/03/2012 - Konceptuālas tēzes par 2013.gada valsts budžeta dotāciju

Šajā materiālā apkopotas tēzes par NEPLP darbakārtībā aktuālo 2013.gada valsts budžeta projekta tapšanu – ņemot vērā padomē līdz šim kopumā par šo spriesto, kā arī to, ciktāl Gints mani iesaistījis darbā attiecībā uz LTV.

FAKTI

- 1) Ārēji atskaites punkti ir
  - a) Finanšu ministrijas sākotnējā vēstule, lūdzot saskaņot 2013.gada budžeta projekta bāzi
  - b) LTV un LR vēstules padomei par nepietiekamo finansējumu
  - c) NEPLP 12.marta vēstule FM, kurā
    - konstatēja, ka LTV un LR snieguši informāciju par kritiski nepietiekamu finansējumu
    - informēja, ka jaunā NEPLP detalizētāk iepazīsies ar situāciju un izvērtēs finansējuma atbilstību likumā noteikto funkciju īstenošanai
    - veiks aprēķinus, kas tiks iesniegti FM līdz 26.03.

- 2) iekšēji atskaites punkts – ir Aināra Dimanta 12.marta meils/rezolūcija, kas tapa saskaņā ar augšminēto vēstuli FM un kur fikss, ka
  - Padome ir izteikusi vēlmi gan savu, gan arī sabiedrisko mediju budžetus veidot, nevis izejot no līdzšinējās lineārās budžeta plānošanas prakses, bet gan izvērtējot budžeta atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteikto funkciju un pienākumu īstenošanai, it īpaši – sabiedriskajam pasūtījumam;
  - Padome nozares budžetu plāno skatīt sēdē 2012. gada 22. martā, līdz ar to par LTV atbildīgajam Padomes loceklim G. Grūbem un par LR atbildīgajai Padomes loceklei A. Dulevska, viņiem iesaistot Padomes darbiniekus A. Ķēniņu, I. Turlaju un J. Domburu, uz 22. marta sēdi uzdots sagatavot attiecīgās raidorganizācijas budžeta pieprasījuma projektu 2013. gadam un tā pamatojumu,
    - o atšifrējot un nodalot programmu veidošanas izdevumus,
    - o saimnieciskos izdevumus u. c.
  - Padomes priekšsēdētājs gatavo pašas Padomes (kā iestādes) budžeta pieprasījumu

- 3) 14.martā NEPLP nosūtīja papildus informācijas pieprasījumu LTV, atsaucoties uz nepieciešamību aizstāvēt papildus pieprasījuma pamatotību, lūdzot detalizētu skaidrojumu
  - kādas funkcijas tiek plānots veikts ar šobrīd FM piedāvāto dotācijas bāzes apjomu
  - kāds ir esošā bāzes finansējuma izlietojums attiecībā pret programmas satura nodrošinājumu atbilstoši EPL likumam
  - kādu funkciju realizācijai palielinājums nepieciešams
  - uz kādu aprēķinu pamata papildus pieprasījums ir veidots katrai pozīcijai, norādot, kādēļ šīs konkrētās funkcijas nevarēja veikt ar esošo bāzes finansējumu
  - kādi rezultatīvie rādītāji, esošā un palielinātā bāzes budžeta veidošanas kontekstā, paredzētu šo mērķu sasniegšanai saskaņā ar likumu.

- 4) 20. un 21.martā padome no LTV dokumentārā un elektroniskā formā saņēma virkni materiālu, galvenokārt tabulu formā, kurās

- tika turpinātā līdzšinējā LTV īstenotā finanšu uzskaites sistēma, nodalot raidījumu izmaksas un pārējos izdevumus, deklarējot tos kā fiksētus izdevumus, lai gan šāds nodalījums un interpretācija ir apšaubāmi;
- netika dota skaidra atbilde, cik lielā mērā pašreizējais budžets nodrošina likumā noteikto sabiedriskā pasūtījuma funkciju īstenošanu
- netika dots pienācīgs pamatojums pēc būtības finansējuma palielināšanas pozīcijām un tā prioritātēm
- netika sniegti nekādi līdzšinējie vai potenciālie rezultatīvie radītāji, piemēram, sabiedriskā labuma (public value), efektivitātes (value for money) vai citādā griezumā

SECINĀJUMI, IETEIKUMI

- 1) LTV paskaidrojumi pagaidām neļauj pilnvērtīgi izvērtēt līdzšinējās saimnieciskās darbības atbilstību efektīvākajiem saturisko mērķu sasniegšanai – ne līdzšinējā, ne potenciālajā 2013.gada budžetā, līdz ar to no NEPLP puses būtu nepamatoti un riskanti atbalsēt konkrētas finansējuma palielināšanas pozīcijas;
- 2) Lai NEPLP pilnvērtīgi varētu uzņemties atbildību par turpmākiem budžeta pieprasījumiem, būtu nepieciešams pārvērtēt
  - 2011.gada rezultātus (gada audits vēl nav pabeigts + sabiedriskā pasūtījuma izpildes pārskatu padomei pēc likuma ir pamats veidot pēc būtības)
  - 2012.gada plānus (padomei nav iesniegts pilnvērtīgi pamatots budžeta plāns kā uzņēmuma/medija biznesa plāns + sabiedriskā pasūtījuma teksts saskaņā ar līdzšinējo publisko retoriku ir neapmierinošs un to nav lieguma koriģēt laika gaitā (eventuāli līdzīga situācija varētu būt ar LR)
- 3) Tā kā termiņš atbildei FM 26.03. ir minimāls, tad NEPLP būtu jāatrod konceptuāls atskaites punkts, saskaņā ar ko virzīt sākotnējo pieprasījumu, ar atrunu, ka darbs pie šī jautājuma izvērtēšanas, detalizācijas un aprēķiniem turpinās. Ieteikums – ņemt par atskaites punktu programmas stundu izmaksas pa dažādām pozīcijām (pašu ražotie pa dažādiem žanriem, iepirktie – raidījumi, filmas, citi, atkārtojumi, u.tml.) un definēt, ka nepietiekama finansējuma dēļ (a) oriģinālproduktu apjoms neatbilst apjomam, kas nepieciešams likuma uzdevumu izpildei, (b) oriģinālproduktu (stundu, minūšu) izmaksas neatbilst līmenim, lai nodrošinātu nepieciešamo kvalitāti no cilvēkresursu, tehnikas resursu, u.c. aspektiem, tāpēc nepieciešams attiecīgs papildus finansējums (taču detalizētas pozīcijas neizvērsot vairāk kā minimāli nepieciešams). Pretējā gadījumā iznāktu, ka jaunā NEPLP akceptē, ka līdzšinējā saimnieciskā darbība bāzes ietvaros ir pamatota, kā arī papildus pieprasījumi ir pamatoti, ko šobrīd, vismaz par LTV, vēl nav pamata secināt.
- 4) Ņemot vērā, ka 2013.gada budžeta tapšana ir ilgstošs process, NEPLP jācenšas komunikācijā ar FM panākt, ka padome pēc sākotnējā kopējā finanšu pieprasījuma iesniegšanas turpina iesniegt detalizētāku pamatojumu un izvērsumu budžeta struktūrai, kas balstīts arī uz esošās saimnieciskās darbības izvērtējuma.
- 5) Turpmākie 2013.gada detalizēti pieprasījumi padomes darba ietvaros var tikt kombinēti ar 2012.gada budžetu un sabiedrisko pasūtījumu korekcijām. Šajā sakarā šobrīd būtu lietderīgi, pirms nav pabeigta 2012.gada budžeta plāna pārskatīšana, iespēju robežās apturēt un detalizēti izvērtēt atsevišķus plānotos lielos kapitālieguldījumus (LTV pirmkārt, PTS iepirkumu), lai vēlāk iespējamu reformu un citu ieguldījumu veikšana attiecīgā uzņēmuma ietvaros nebūtu netālredzīgi apgrūtināta.

- 6) Jāatzīmē, ka augšminētā nepieciešamība padomei nodrošināt lielāku valsts budžeta dotāciju plānošanas un uzraudzības caurskatāmību, kontroles sistēmu, detalizāciju, u.tml. atbilst arī Valsts kontroles ieteikumiem (skat. 15.04.2010. revīzijas ziņojums, 38. un citi punkti), un tā šo procesu arī var attiecīgi pamatot.
- 7) Pašas padomes budžeta plānošanā būtu nepieciešams paredzēt kapacitātes palielināšanu sabiedrisko mediju uzraudzības paplašināšanai (gan saimnieciskās darbības, gan radīto produktu aspektā).
- 8) 2013.gada budžeta pieprasījumos būtu jāpārvērtē, vai nebūtu jārosina līdzšinējo dotāciju (šobrīd budžetā Ls 91 666) reģionālajiem medijiem pārstrukturēšanu, saistībā ar tās ciešāku sasaisti ar sabiedrisko pasūtījumu
- 9) 2013.gada budžeta pieprasījumos būtu lietderīgi iekļaut un uzrunāt padomē jau līdz šim apspriesto jautājumu par citu resoru finansējuma, kas tiek izmantots raidījumu izveides finansēšanai, novirzīšanu NEPLP/LTV/LR budžeta sadaļā kā sabiedriskā pasūtījuma finansējumu
- 10) NEPLP praktiskas darbības īstenošanai visos šajos jautājumos ir nepieciešams atjaunot revīzijas komisiju darbību, tai skaitā ne tikai mainot personālijas atbilstoši jaunās padomes sastāvam, bet arī pārskatot nolikumu saturu (veidlapu formas, termiņus, tiesības, utt.) ja tie ierobežo padomei pēc būtības auditēt sabiedrisko mediju darbību, satura un komercijas sasaistē, augšminēto jautājumu kontekstā
- 11) Padomei koleģiāli būtu nepieciešams veidot iespējami saskaņotu un vienotu pieeju budžeta jautājumu un sabiedriskā pasūtījuma nodrošinājuma plānošanai un kontrolei LTV un LR

Fails nr.5

23/03/2013 - Iespējamās tēzes par (a) NEPLP lēmumu (b) jautājumiem/uzdevumiem sakarā ar 2013.gada LTV/LR budžeta pamatojumu salīdzinājumā ar 2011.-2012.gadu

1) lēmumā jāsecina, vai LTV un LR ir sagatavojuši projektus atbilstoši prasītajam. Par LR nezinu, attiecībā uz LTV – skat. manu 21.03. meilu – uzskatu, ka ir pamats konstatēt, ka LTV neizpildīja uzdevumu.

2) ņemot vērā pirmo punktu, uzskatu, ka jautājumi/uzdevumi daļēji atkārto līdzšinējo, kā arī izvērš jautājumus/uzdevumus likuma kontekstā, nodalot satura prioritāti, izmaksu efektivitāti, kā arī valsts dotācijas un pašu ieņēmumus

a) Par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

- salīdzinošam kvantitatīvam rezultatīvo rādītāju izvērtējumam pret iepriekšējiem periodiem: cik lielā mērā kvantitatīvais apjoms (stundās, dalījumā pa žanriem) līdz šim (2011.g.) un šobrīd (2012.g.) atbilst likumā noteikto 24 sabiedriskā pasūtījuma uzdevumu izpildei (likuma 71.pants) un, attiecīgi, cik lielā mērā tam atbilst finansējums;
- salīdzinošam kvalitatīvam rezultatīvo rādītāju izvērtējumam pret iepriekšējiem periodiem: kuras programmas daļas pēc kādiem kritērijiem (skatītāju skaits, profesionālā kvalitāte, sabiedriskā aktualitāte, utt. – iespējami dažādi LTV/LR izvēlēti rezultatīvie rādītāji) vai salīdzinošiem rādītājiem (benchmarks – vēlami arī starptautiski paraugi) kā tiek novērtētās no sabiedriskā pasūtījuma izpildes viedokļa (labi, viduvēji, slikti - iespējams dažāds dalījums) un kādi ir šo daļu salīdzināmi finansējuma rādītāji;
- nepilnīgas vai nekvalitatīvas izpildes iemeslu izvērtējumam: kas, cik lielā apjomā (iespējami dažādi parametri) trūkst neizpildes daļai (raidstundas kopējās izmaksas, personāla izmaksas, tehniskie resursi, citas pozīcijas)

b) par visiem izdevumiem, t.sk. ar satura veidošanu tieši vai netieši nesaistītiem

- salīdzinošam efektivitātes izvērtējumam pret iepriekšējiem periodiem: pēc kādiem kritērijiem/salīdzinošiem rādītājiem (benchmarks – Latvijas tirgū,) tie uzskatīts, ka šie izdevumi pret veicamajām funkcijām un uzņēmuma veikto darbību ir pietiekami efektīvi (pa katru no pozīcijām, iespējami detalizēti)

c) par valsts budžeta un pašu ieņēmumu dalījumu izdevumos

- salīdzinošam izvērtējumam pret iepriekšējiem periodiem: kā un kam starp sabiedriskā pasūtījuma izpildi un citām vajadzībām 2011. un 2012.gada uzņēmuma saimnieciskajā darbībā ir nodalīts mērķfinansējums no dažādiem avotiem (likuma 70.pants)

d) par pieprasījumu 2013.gadam

- kādas izmaiņas un kāpēc pret 2011. un 2012. gadu paredzētas visās augšminētajās saturiskajās un izdevumu pozīcijās, ar pamatojumu, katrā no pozīcijām un kopumā, par kvantitatīviem un kvalitatīviem un citādiem rādītājiem un to uzlabošanas (likuma 71.panta izpildi), kā arī par izdevumu efektivitātes rādītājiem un dažādu finansiālā nodrošinājuma sadalījumu dažādiem izdevumiem (likuma 70.panta izpildi).

Atbildes uz apakšpunktiem pēc nepieciešamības, lai veicinātu uzskatāmību un salīdzinājumu, var būt dalītas vai atspoguļotas vienotā izklāstā un uzskaitē.

22/03/2012 – kopsavilkums par nozares problēmām, NEPLP virsmērķiem, darba organizāciju un riskiem „darbīcai” ar Kasparu Kauliņu

1) Padomes locekļu intervijas:

a) Problēmas nozarē

- pretruna vai interešu konflikts padomes kompetencēs – starp sabiedriskajiem medijiem un tirgu
- likuma nepilnības, neatbilstība nozares realitātēm (dažādos punktos)
- sabiedrisko mediju nepilnības dažādos aspektos, nepietiekama līderība, nav īsti sabiedriski, neadekvāts sabiedriskais pasūtījums, nav stabilitātes finansēs, vairāk pozitīva par LR, kritiskums par LTV
- nepietiekama nacionālo mediju vieta informācijas telpā, nepietiekama konkurētspēja, nav vienlīdzīgi noteikumi (nacionālā vs pārrobežu medija statuss)
- Komerčiālo radio nozares „spēles noteikumu” nepilnības – licencēšana, retranslācijas, nevienlīdzība, (krievu) valodas masveidīgi pārkāpumi, frekvenču trūkums
- reģionālajām/vietējām tv trūkst darbības platformas
- televīziju izplatīšanas problemātika – aģentu pārstāvniecība, paketēšana (kabeļos, u.c.)
- interneta tv/radio regulējuma trūkums

b) Virsmērķi

- demokrātija, kultūra, nācijas attīstība, nacionālā identitāte Eiropas kontekstā, lojalitāte
- sabiedriskie mediji dažādos aspektos un jauna sabiedriskā medija veidošana (ar variācijām, kāds tieši tas ir, dilemmas par savstarpējo sinerģiju), abonentmaksas, interneta platforma,
- nacionālā informatīvā telpa (vide, publiskā sfēra), apstākļi tās funkcionēšanai, nacionālie mediji, to dažādība, latviešu valoda un vienota telpa latviešiem un cittautiešiem (t.sk. mazākumtautību loma)
- kvalitāte žurnālistikā, izglītība, jaunrade, motivācija
- skaidrāki spēles noteikumi tirgū
- izdevīgums (dažādos aspektos) patērētājam = sabiedriskais labums – skatītājam/klausītājam

c) Organizācija

- Atvērti jautājumi par padomes locekļu atbildību apjomiem; pozitīvi viedokļi, ka jāfunkcionē pāru līdzatbildībai par katru no nozarēm
- Sekretariāts: pretrunīgi viedokļi, vai darba organizācija iestrādājas vai ir dziļas problēmas, kuram kas jādara + ciktāl risinājums ir koleģiāla sastrādāšanās vai reglamentēšana
- Neskaidrības par darbu sadali starp padomes locekļiem un sekretariāta darbiniekiem par vienu un to pašu jautājumu
- pamatā vienprātība, ka padomei jāstrādā koleģiāli, jautājums par proporciju, neskaidrības par priekšsēdētāja un vietnieces individuālo lomu un atbildību
- ārējās komunikācijas problēmas – vienoti par atvērtību, šaubas par personiskiem viedokļiem vs padomes viedokli, nepieciešamība sakārtot ārējo komunikāciju
- iekšējās inf apmaiņas nepilnības
- sekretariāta cilvēkresursu un finanšu resursu trūkums outsourcingam, atalgojuma neatbilstība padomes locekļu darbam
- daudz runāšanas, nav kārtības iknedēļas plānošanās un sapulču darba kārtību konkrētībā
- nepabeigts darbs personālvadības un organizācijas sakārtošanā pēc Knoka ziņojuma

2) JD viedoklis par riskiem

- Nav īsti nodefinēti lieli virsmērķi
- Nav nokonkrētizētas atbildības pa nozarēm, t.sk. pastāvīgā un šībrīža/īstermiņa aktuālā, t.sk. vēl neskaidra pastāvīgā uzraudzības sistēma pār sabiedriskajiem un komerciālajiem medijiem
- Nav izpētes, analīzes, kompetences atbildību dalījuma starp atbildīgo padomē un sekretariātā
- Nav pabeigts darbs ar personāla atbilstību (funkcijas un atalgojums)
- Nav nolikumā definēta konkrēta darba organizācija
- Lietu (projekti, lēmumi, saziņa, monitorings) virzībā veidojas sastrēgums
- Nav pilnvērtīgas plānošanas/kontroles lietu virzības procesā
- Nav pienācīgas lietu (vēstuļu, lēmumu, utt.) sagatavošanas kārtības pirms izskatīšanas un precīzas darba kārtības (info, jautājumi, viedokļi) izskatīšanā padomes darba sanāksmēs un sēdēs
- Nav izmodelēta sadarbība ar partneriem (industrija, akadēmiskie, citi)